

La Model ja ha obert les portes a la ciutadania

- » L'alcaldeessa, Ada Colau, els veïns i veïnes i les entitats de l'Esquerra de l'Eixample i memorialistes han celebrat un acte simbòlic per donar la benvinguda al recinte de l'antiga presó com a nou espai per a l'ús ciutadà, cívic i social
- » Des d'aquesta tarda, tots els ciutadans poden gaudir del pati interior del carrer d'Entença, on hi ha un nou espai d'estada, i poden visitar lliurement les instal·lacions
- » L'exposició 'La Model per dins' mostra al mur perimetral de l'antiga presó fotografies de gran format dels espais interiors per obrir una reflexió sobre el valor de la intimitat
- » A partir d'aquest dilluns, la presó acull la II Trobada de la Xarxa de Ciutats contra la Impunitat Franquista i l'inici de les activitats de la Model Espai Memorial
- » Durant el primer semestre d'aquest any, es desenvoluparà el procés participatiu per incorporar les demandes del veïnat i entitats i actualitzar el Pla Director de 2009, amb la previsió de redactar projectes constructius al 2019 i iniciar obres el 2020
- » El Govern municipal destina aquest mandat 5M a seguir avançant en el procés de transformació de l'espai, on hi haurà un mínim de 14.000 m2 de verd i es construïran uns 150 habitatges públics nous de lloguer assequible

La Model ja ha obert les seves portes a la ciutadania. Aquest matí, l'alcaldeessa, Ada Colau, els veïns i veïnes i les entitats de l'Esquerra de l'Eixample i memorialistes han celebrat un acte simbòlic per donar la benvinguda al recinte de l'antiga presó com a nou espai per a l'ús ciutadà, cívic i social. La d'avui és una jornada especial dins del procés de recuperació d'aquest espai per al barri i la ciutat, ja que des d'aquesta mateixa tarda tots els ciutadans ja poden gaudir i visitar de manera indefinida unes instal·lacions que fins ara han estat tancades i que, d'una vegada per totes, s'ompliran de vida i activitats.

Durant el matí hi ha hagut actes festius i animació al carrer d'Entença per celebrar l'obertura de portes, i a les 11.30 hores ha tingut lloc un acte institucional dins al pati d'accés del mateix carrer. Ha estat presidit Ada Colau, acompanyada dels tinents d'alcaldia Gerardo Pisarello i Janet Sanz, el comissionat de Programes de Memòria, Ricard Vinyes, la presidenta de l'Associació de Veïns i Veïnes de l'Esquerra de l'Eixample, Sylvianne Dahan, i Xavier Riu, en representació de la plataforma Fem Nostre l'Espai de la Model.

Un cop acabat l'acte institucional, les portes de la Model ja no es tancaran més per als veïns i veïnes. El pati interior de l'antic centre penitenciari és des d'avui mateix de lliure accés i ofereix un nou espai verd on relaxar-se, llegir, relacionar-se o dur la canalla. S'hi pot accedir aquest diumenge de 15 a 18h, i de dilluns a dissabte de 10 a 19h.

Portes obertes els divendres i dissabtes per visitar l'antiga presó

A més, les instal·lacions de l'antiga presó es poden visitar lliurement sense cap mena d'inscripció prèvia. Es pot passejar per espais com el pati d'entrada, la paqueteria, el locutori, el centre del panòptic, les galeries 4 i 5 i el pati poliesportiu.

Tot i que no cal reservar places, les visites es fan cada 15 minuts i en grups d'un màxim de 30 persones. Els horaris són de 15 a 18h els divendres, i de 10 a 18h els dissabtes, a més d'aquest mateix diumenge, dia 21 de gener, de 15 a 18h.

Per tant, avui és l'estrena d'una nova Model com a espai de dinamització social, cultural i comunitària a disposició dels veïnes i veïnes, entitats i propostes del barri de l'Esquerra de l'Eixample i de tota la ciutat.

Posteriorment, de cara a la primavera, a aquestes visites lliures conviuran amb visites guiades i visites temàtiques, que permetran aprofundir en coneixements o continguts relacionats amb l'antic centre penitenciari o els diferents col·lectius que va acollir al llarg de la seva història.

'La Model per dins': una exposició que mostra als murs del recinte com era la presó

Coincidint amb l'obertura de la Model, la ciutadania pot veure l'exposició fotogràfica 'La Model per dins', que exposa al mur perimetral exterior de l'antiga presó una sèrie de fotografies de gran format dels espais interiors.

Obra del fotògraf Josep Maria de Llobet, les imatges són testimonis de com era l'interior de la presó en el moment en què va ser definitivament tancada, el passat mes de juny del 2017. Obrir finestres cap a la ciutat, de manera que tothom pugui veure què s'hi amaga al darrere.

Les imatges són un document històric que, tal com assegura el fotògraf, plasmen perfectament el caràcter "transparent" d'una presó: un espai tothora vigilat i on no existeix la intimitat. Alhora, assenyala de Llobet, "són una invitació a reflexionar al voltant de la societat d'avui en dia, en què ens exposem al públic de manera voluntària a través de les xarxes socials i renunciem a la nostra intimitat".

Aquestes imatges, que ara són finestres obertes de bat a bat, mostren la intimitat de la presó, i en veure-les el seu misteri queda al descobert. Abans, amb la pèrdua de la llibertat els presos també perdien el dret a la intimitat. Al chabolo no es dormia –ni es plorava– sol, el lavabo no tenia porta, es compartia el moment de la dutxa i les parets del locutori –quan els interns parlaven amb aquells qui estimaven– eren de vidre.

Comença la programació estable d'activitats socials, culturals i memorials

Un cop feta la inauguració, la Model preveu una programació estable d'activitats socials i culturals, que començaran amb la II Jornada de la Xarxa de Ciutats contra la Impunitat Franquista, aquest dilluns, i que seguiran el dia 24 amb l'inici de les activitats de La Model Espai Memorial.

A la vegada, ja s'han programat la celebració del Seminari Internacional de treball *Memòria, trauma i salut mental al fil de les generacions*, el proper 1 de febrer; taules rodones dins la programació del festival de Barcelona Novel·la Negra, que tindran lloc el 4 de febrer, o les Jornades Internacionals d'Acció Comunitària, el 2 de març.

II Trobada de la Xarxa de Ciutats contra la Impunitat Franquista

Demà, l'antiga presó serà l'escenari de la II Trobada de la Xarxa de Ciutats contra la Impunitat Franquista, una jornada que vol exposar l'acció municipalista per promoure querelles contra els crims del franquisme. Organitzada per la tinença d'alcaldia de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència, l'activitat analitzarà i debatrà les diferents iniciatives municipalistes de l'Estat espanyol que s'han dut a terme per reclamar veritat, justícia i reparació pels crims franquistes.

La trobada tindrà dos blocs principals: en el primer es donarà la paraula als representants municipalistes, i en l'altre, es convidarà a experts en drets humans a participar. A la primera taula, els representants de les ciutats membres de la xarxa, com Madrid, Vitòria o Pamplona debateran amb Barcelona les iniciatives de cada ciutat en contra de la impunitat franquista, i en la segona, els experts analitzaran les diferents vies jurídiques per asseure al banc dels acusats els responsables dels crims del franquisme.

La jornada començarà a les 9.30 hores, amb l'obertura a càrrec de l'alcalde, Ada Colau. La conferència inaugural, a càrrec del comissionat de Programes de Memòria de l'Ajuntament de Barcelona, Ricard Vinyes, tractarà de la presó política femenina en la dictadura franquista. Les tres germanes de Salvador Puig Antich, l'anarquista executat a la Model per ordre de Franco, s'encarregaran de fer el tancament de la Jornada a les 17.30 hores.

La Xarxa de Ciutats contra la Impunitat Franquista es va crear l'octubre del 2016 a la ciutat de Pamplona, que en la jornada del 22 de gener cedirà a Barcelona el lideratge de la xarxa. Aquesta agrupació de ciutats, formada per Madrid, Saragossa, la Corunya, Vitoria o Cadis, entre d'altres, té l'objectiu de coordinar les iniciatives de les diferents ciutats per aconseguir obrir una escletxa que permeti a les víctimes del franquisme accedir a la justícia.

Fins ara Barcelona s'ha sumat a la querella que s'instrueix al jutjat número 1 de Buenos Aires, participa com a acusació popular en processos judicials contra els bombardejos de l'aviació italiana dels anys 1936 i 1937, i ha anunciat una querella contra Carlos Rey González, advocat en actiu que va redactar i signar la sentència de mort de Salvador Puig Antich.

24 de febrer: tret de sortida de les activitats del Centre d'Interpretació dels Moviments socials vinculat al nou espai memorial de Barcelona

"Mirar la Model, mirar la societat" és el programa de conferències organitzat per La Model Espai Memorial, amb la finalitat de donar a conèixer l'antiga presó de Barcelona amb un temari divers que abasta arquitectura, política, control social o la relació amb la ciutat des de mirades diverses: la història, la literatura, el cinema, les arts escèniques i visuals o l'antropologia i la sociologia, que permetran construir una imatge integral de l'antic presidi provincial.

El programa no es limita a la realitat de la presó barcelonina, sinó que també ofereix cicles relatius a l'univers penitenciari i les seves relacions amb els moviments socials. Aquest programa és, per tant, l'inici de les activitats del Centre d'Interpretació dels Moviments socials vinculat al nou espai memorial de Barcelona.

El primer cicle d'aquest programa està organitzat en tres conferències que introdueixen tres realitats de l'antiga presó: l'arquitectura i la seva relació amb el pensament carcerari; la presó política, i la presó social. Són les següents:

- Dia 24 de gener de 2018: Rosa Torán i Cèlia Canyelles: "La Model, espai per a una nova penalitat. De l'ideal de redempció individual al fracàs social"
- Dia 31 de gener de 2018: José Francisco Marín: "La Model, presó política del nacionalcatolicisme"
- Dia 7 de febrer de 2018: César Lorenzo Rubio: "Presos comuns: marginats rere els murs"

Tots els detalls de l'obertura de portes i la programació dels propers mesos es podran consultar al web <http://lamodel.barcelona>.

Debat ciutadà per consensuar els usos definitius

Al mateix temps que la Model pren vida, durant el primer semestre d'aquest any es desenvoluparà el procés participatiu per concretar-ne els usos definitius, que ja complirà els requeriments previstos en el Reglament de participació municipal. En aquest sentit, es duran a terme fases d'informació, debat, retorn i seguiment, així com un informe d'avaluació del procés. S'utilitzarà també la plataforma decidim.barcelona per recollir propostes ciutadanes i garantir la transparència.

Els resultats del procés s'incorporaran a la reflexió tècnica i política per poder concretar els usos futurs definitius de l'espai de la Model. S'hi tindrà en compte, a més del debat ciutadà, l'anàlisi tècnica de les possibilitats del recinte i els criteris de preservació de la memòria i de la priorització del usos treballats prèviament.

A partir de la participació i dels resultats dels treballs d'anàlisi s'haurà d'actualitzar el Pla Director del 2009 per definir els espais, equipaments i usos d'aquest nou àmbit de ciutat recuperat. La revisió del pla permetrà adaptar-lo a les necessitats actuals del territori i la ciutat. El document servirà, doncs, com a base per reajustar i posar en calendari el programa d'usos, així com ajustar el planejament en funció de les noves necessitats detectades.

Transformació definitiva amb equipaments, verd i habitatge públic

La voluntat del Govern municipal és poder enllestir l'actualització del Pla Director durant el 2018 per tal de poder redactar durant el 2019 els projectes arquitectònics i urbanístics necessaris per implementar els usos acordats. Seguidament, segons el calendari previst, al 2020 es podrien començar a executar les obres per fer realitat l'estratègia plasmada en el pla que s'hagi consensuat.

El projecte definitiu donarà pas a un nou espai amb projecció de ciutat. Un nou pol d'equipaments que respondran a les demandes actuals i les ja detectades pel Pla Director de 2009, i amb àrees verdes –un mínim de 14.000 metres quadrats– per tal d'esdevenir un nou pulmó a l'Eixample. També s'impulsaran les actuacions necessàries per poder construir uns 150 pisos de lloguer assequible.

El compromís municipal és injectar 4.900.000 euros al projecte de la Model durant aquest mandat. El pressupost inclou estudis tècnics i les tasques fetes a finals d'any passat per garantir la seguretat del recinte; actuacions per als usos immediats de la Model, entre ells la urbanització provisional de la cantonada Rosselló-Nicaragua i les adequacions de les plantes baixes de l'edifici d'accés al carrer d'Entença i el de tallers del carrer de Nicaragua; i inversions per fer les primeres obres al recinte.

L'actualització del Pla Director del 2009 permetrà definir les dotacions pressupostàries necessàries per abordar la transformació definitiva.